

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ

LANĚK PARK

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z. s.

Areál Laněk Parku-Hornické muzeum

Pod Laněkem č. 64, Petřkovice

725 29 OSTRAVA

HORNICKÝ ZPRAVODAJ

III. čtvrtletí 2017

jáma žofie fučík 5

Redakční uzávěrka: 8. července 2017

Vydává: Klub přátel hornického muzea v Ostravě, z. s.,

Sídlo: Pod Landkem 64, 725 29 Ostrava-Petřkovice

Předseda: Ing. Petr Rojíček

E-mail: kphmo@seznam.cz, Web: www.hornicky-klub.info

Redakční rada: Prof. J. Grygárek, CSc., K. Slíva, Ing. Jiří Vaněk, CSc.

E-mail redakce: vanekjiri1@centrum.cz

Příspěvky neprošly jazykovou korekturou. Za obsah odpovídá autor.

ISSN: 1803-7534

Obsah

Odešel náš další dlouholetý hornický kamarád - Jaroslav Přepiora	4
Za Otakarem Kochanem, významným členem KPHMO, z. s.	6
Blahopřání jubilantům	9
Grygárek J.: Vláda ČR schválila politiku nerostných surovin na dalších asi 15 let	10
Minka J., Vaněk J.: Oslava svátku svatého Prokopa	11
Grygárek J.: Zajímavá dubnová odborná přednáška Mgr. Kariny Pešatové, MBA	12
Grygárek J.: Ve vydavatelství LIBREX vycházejí zajímavé knihy o staré Ostravě	15
Slíva K.: Ještě k červnové přednášce Mgr. Kateřiny Barcuchové	18
Budin K.: Zájezd KPHMO na 21. setkání hornických a hutnických spolků ČR	19
Redakční rada HZ: K původu názvů hlavních částí města Ostravy ..	23
Klepek O.:Vzpomínka na profesora Milana Myšku	27
Kubánek J.: 116 let hornického spolku Rozkvět v Sedlištích	31
Slíva K.: <i>Ze světa</i> : Koupě těžebního gigantu Čínou	32
Slíva K.: <i>Ze světa</i> : Nekontrolovatelný růst populace	33
Pozvánka na přednášky, besedy a jiné akce pořádané ve II. pololetí 2017	34
Panel č. 4 z výstavy Uhlí na Ostravsku. Činnost a hornické tradice KPHMO	35

Odešel náš další dlouholetý hornický kamarád

Ve čtvrtek, dne 6. dubna 2017, zemřel po krátké nemoci, ve věku 76 let

pan Ing. JAROSLAV PŘEPIORA.

Jarda prožil celý svůj život v našem regionu, v prostředí horníků na ostravské šachtě Důl Odra. Jako absolvent gymnázia se přihlásil ke studiu na Hornicko-geologické fakultě Vysoké školy báňské, kterou úspěšně dokončil. Aktivně se zapojil do vedení sportovních kroužků na HGF VŠB a sám byl aktivním hráčem košíkové.

V roce 1962 nastoupil jako báňský inženýr na Důl Vítězný únor. V době studia se již seznamoval s budoucí profesí, brigádami na šachtě. Až do roku 1999 pracoval v technických důlních funkcích na závodech Dolu Odra. Prošel výrobně – technickými funkcemi a svoji pracovní činnost završil ve funkci výrobního náměstka dolu Odra. Práce byla, jak sám říkal, jeho zálibou.

Po odchodu do starobního důchodu se velmi aktivně podílel na budování Hornického muzea na Závodě Anselm Dolu Odra, stal se členem Klubu přátel Hornického muzea a členem správní rady Nadace LANDEK Ostrava, kde vykonával funkci tajemníka nadace, od začátku až do posledních dnů. Jarda byl pracovitý, skromný a hrdý na svou práci, kterou celý svůj život vykonával. Zůstane nezapomenutelnou osobností hornictví a hornických spolků nejen v regionu, ale také v České republice.

V osobním a rodinném životě upřednostňoval lidský přístup ve prospěch rodiny a spolupracovníků.

Čest jeho památce!

Zdař Bůh!

Nadace LANDEK Ostrava

Ke vzpomínce se připojují i členové KPHMO.

*Kdo Tě znal, ten zná naši bolest,
ten ví, co jsme v Tobě ztratili.
V našem srdci žiješ věčně dále -
spi sladce, vždyť se opět shledáme.*

*Se zármutkem v srdci oznamujeme všem příbuzným, přátelům a známým,
že náš milovaný manžel, tatínek a dědeček, pan*

Ing. Jaroslav Přepiora

z Havířova

náhle zemřel ve čtvrtek 6. dubna 2017 ve věku 76 let

*S naším drahým zemřelým se rozloučíme
ve středu 12. dubna 2017 v 11.00 hodin*

v obřadní síni ve Slezské Ostravě.

ZARMOUCENÁ RODINA

Pohřební služba - Mejstříková, Havířov

Za Otakarem Kochanem, významným členem KPHMO, z. s.

V květnu letošního roku jsme se na petřvaldském hřbitově naposledy rozloučili s Otakarem Kochanem, jedním z významných členů petřvaldské a, po ukončení její činnosti, pak havířovské pobočky našeho Klubu přátel hornického muzea v Ostravě, z. s. Ota zemřel ve věku 89 let krátce po narozeninovém jubileu, kdy s ním zástupci Klubu pobesedovali a předali mu zdravici.

Narodil se v roce 1928 v hornické rodině. Vyučil se malířem písma a tuto dovednost uplatňoval v celém dalším životě. V roce 1950 nastoupil jako branec na vojenskou prezenční službu do kasáren karvinského dolu Barbora k vojenskému útvaru „Pomocné technické prapory“ (PTP), kde po celé dva roky pracoval na důlních pracovištích. K propuštění z vojenské služby mu dopomohlo rozhodnutí pokračovat v hornickém povolání. Na závodě Barbora Dolu 1. máj pak pokračoval v razičském kolektivu, v úseku větrání a měřickém oddělení, kde pracoval jako figurant a kreslič až do odchodu do hornického důchodu.

Po celý produktivní věk, ale zejména po odchodu do důchodu, se věnoval práci pro občany a hornické spolky. Aktivní byl zejména v petřvaldské pobočce KPHMO, kde se zabýval hlavně organizační a publikační činností, fotografickou dokumentací a perokresbami. Podílel se i na návrhu hornického praporu Klubu.

Kdo v srdcích žije – neumírá

Se zármutkem oznamujeme
všem příbuzným, přátelům a známým,
že nás navždy opustil

pan

Otakar Kochan

bytem Petřvald, Na Parcelaci 1434

Zemřel v sobotu 29. 4. 2017 ve věku 89 let.

S naším drahým zesnulým se rozloučíme
ve středu 10. 5. 2017 v 15 hodin
ve smuteční síni městského hřbitova v Petřvaldě.

Jménem nejbližších:

manželka Jiřina, dcera Jana, syn Pavel s rodinou

Významná byla i jeho publikační činnost. Mimo jiné byl spoluautorem publikací: „Martinská štola – Petřvaldské unikum“, „Počátky dobývání v Petřvaldě“ a „Cesty k hornictví a hornictvím“. Za dlouholetou obětavou práci pro petřvaldskou pobočku KPHMO a nemalý přínos v propagaci hornických památek a tradic v městě Petřvaldu mu bylo uděleno i čestné členství Klubu a další ocenění.

Jeho pohřbu dne 10. května 2017 se kromě rodiny a blízkých příbuzných zúčastnila i řada jeho přátel a kamarádů, z nichž mnozí přišli v hornických uniformách. U rakve pak pověřeni členové Klubu drželi během obřadu čestnou stráž.

Čest jeho památce!

Členové a výbor KPHMO v Ostravě, z. s.

**Výbor KPHMO srdečně blahopřeje členům,
kteří ve II. pololetí 2017 slaví významné výročí narození**

Ing. Miroslav Šmíd	11.10.1927	90 let
Ladislav Karásek	21.9.1932	85 let
Marcel Klement	15.6.1937	80 let
František Kolarz	4.8.1937	80 let
Karel Priesner	20.8.1937	80 let
Ing. Vlastimil Bahounek	30.8.1937	80 let
Marie Szottková	8.9.1937	80 let
Oldřich Vitek	30.11.1937	80 let
Mgr. Marie Minková	19.12.1937	80 let
Jan Berger	15.10.1942	75 let
Jaroslav Dubový	21.10.1942	75 let
Miloslav Kočenda	7.11.1942	75 let
František Gabriel	5.7.1947	70 let
Marie Budinová	7.9.1947	70 let
Václav Smička	14.9.1947	70 let
Miroslav Huňar	21.12.1947	70 let
Ing. Jiří Bubla	28.12.1947	70 let
Antonín Čejka	30.12.1947	70 let
Jiří Kunčický	28.8.1952	65 let
Ing. Karel Žák	9.9.1952	65 let

Vláda ČR schválila politiku nerostných surovin na dalších asi 15 let

Prof. Ing. Jiří Grygárek, CSc.

Dne 14. června 2017 schválila vláda surovinovou politiku ČR v oblasti nerostných surovin pro další období, kterou bude nahrazen dokument, platný od roku 1999 do současnosti.

Informovalo o tom ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) s tím, že úřad navrhuje zpracovat také materiál, týkající se takzvaných moderních high-tech surovin na území Česka. Jako příklad takové surovin MPO označuje lithium.

Resort v denním tisku uvedl, že schválená surovinová politika se zaměří mimo jiné na oblast vědy a výzkumu, nové dobývací metody nebo hledání nových druhů surovin a jejich využití. Zaměřuje se i na nové moderní high-tech suroviny, bez nichž si nelze představit ekonomiku 21. století. „Přesun zájmu od klasických, tradičních surovin k moderním high-tech surovinám je jednou z našich priorit“ uvedl současný ministr průmyslu a obchodu Jiří Havlíček.

Z vyjádření investorů vyplývá, že například investice do těžby lithia v Krušných Horách se mohou pohybovat v řádu miliard korun. Těžba kovu, který se využívá na výrobu baterií může být zahájena za několik málo let. „V této souvislosti jsou zajímavé i obsahy niobu, tantalu a rubidia, které by mohly případnou těžbu ekonomicky zhodnotit. Všechny tyto kovy jsou důležitými komponentami například pro využití alternativních energetických zdrojů či pro výrobu speciálních materiálů“, uvedlo v materiálu MPO.

Prioritou Česka v surovinové politice zůstává podle MPO bezpečnost dodávek. Mezi dalšími energetickými cíli zmiňuje ekonomicky přijatelné ceny surovin pro zpracovatele a spotřebitele či efektivní využívání surovin z domácích zdrojů.

Návrh vlády ze 14. června 2017 znamená odklon a určitý průlom od dokumentů, které byly vydávány k této problematice v minulých desetiletích. Do pozadí ustupuje klasické hornictví a je nahrazováno „moderním hornictvím, při kterém jsou klasické suroviny mnohdy nahrazovány jinými, které u nás zatím nebyly zpracovávány či alespoň ve větším množství těženy (například lithium). Zajímavou informací je zde skutečnost, že k nerostným surovinám je přiřazována i problematika bezpečností dodávek. Mně osobně zde chybí alespoň zmínka o výhledu těžby našeho černého a hnědého uhlí, která vždy patřila k základům našeho hospodářství.

Uveřejněná politika našich nerostných surovin je zpracována na dalších asi 15 let zatím na úrovni vlády. Následovat by mělo rozpracování v nižších složkách vedení státu do takové míry, aby mohlo být využito jako závazný a dlouhodobý podklad pro řešení problémů v oblasti surovin v celé naší republice, nejlépe v návaznosti na okolní státy.

Oslava svátku svatého Prokopa

Dne 30. června 2017 se uskutečnila v Katedrále Božského Spasitele v Ostravě již pátá oslava svátku svatého Prokopa. Již v roce 2013 na ni pozval p. Poruba členy našeho Klubu Ing. Petra Rojíčka a Ing. Jaroslava Minku. Od té doby se jí zúčastňují i další naši členové, zejména z karvinské pobočky. Bohužel účast našich členů je neodpovídá významu této hornické tradice. Když si prohlédneme skupinovou fotografii účastníků letošní oslavy, můžeme se smutkem vzpomínat, že v 19. století před katedrálou slavilo na 3 000 krojovaných havířů.

Před slavnostní mší svatou se mohli návštěvníci zúčastnit prohlídky katedrály s výkladem o její historii. Letos se slaví 120. výročí od jejího posvěcení olomouckým biskupem Theodorem Kohnem. Součástí prohlídky byla i informace o rekonstrukci katedrály, která skončila v r. 2015. Náklady na ni činily 68 milionů Kč.

Obr. 1: Účastníci oslav při slavnostní mši svaté

Páter Mons. Jan Plaček tradičně pozval účastníky oslavy na faru na přátelské posezení s občerstvením.

Z podkladů Ing. Jaroslava Minky a internetu zpracoval Ing. Jiří Vaněk, CSc.

Zajímavá dubnová odborná přednáška Mgr.Kariny Pešatové, MBA o IT4Inovations - národním superpočítačovém centru při VŠB-TU Ostrava Prof. Ing. Jiří Grygárek, CSc.

Úvodem: Co je IT4Inovations

IT4Inovations je národní superpočítačové centrum, které je součástí Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava. První jeho superpočítač Anselm byl instalován do provizorních kontejnerů v květnu 2013. Superpočítač Salomon byl zprovozněn v červenci 2015. Oba jsou od léta 2015 umístěny v nové budově v porubském areálu VŠB-TU (obr. 1).

IT4 Inovations vzniklo hlavně díky financím evropských fondů, konkrétně z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace v letech 2011-2015 a realizovalo je 5 partnerů: Vysoká škola báňská-TU Ostrava, Ostravská univerzita v Ostravě, Slezská univerzita v Opavě, Vysoké učení technické v Brně a Ústav geoniky Akademie věd. Výše dotace činila přibližně 1,8 mld CZK. Nyní spolupráce těchto subjektů pokračuje formou dalších projektů. V současné době pracuje v Centru asi 200 lidí, s tím, že další budou postupně přibývat.

Historie spolupráce členů Redakční rady Hornického zpravodaje našeho KPHMO, z. s. s pracovníky Superpočítačového centra

Spolupráce členů RR s pracovníky Superpočítačového centra začala na podzim 2016 s cílem získání základních informací o této instituci a pokračovalo naším požadavkem na uspořádání odborné přednášky pro členy naší ostravské pobočky. Ta se měla konat 4. dubna 2017 v Kulturním domě v Petřkovicích. Po získání předběžného příslibu, který nám dala Mgr. Pešatová, vedoucí oddělení pro styk s veřejností, jsme tuto přednášku avizovali v našem Hornickém zpravodaji pro I. čtvrtletí 2017 s předpokladem, že určitě dojde k její realizaci.

V uvedený den Mgr. Pešatová skutečně do Petřkovic přijela a dokonale připravena nás slovem i obrazem s náplní práce Centra přesně podle našich požadavků seznámila. Zaplněný sál jí po přednášce poděkoval dlouhým potleskem. Odměnou jí byly některé naše publikace, které jsme ji předali a kytička čerstvých květin.

Odborná náplň přednášky:

Vybudované národní superpočítačové centrum poskytuje českým i zahraničním výzkumným týmům z akademické sféry i průmyslu nejmodernější technologie a služby v oblasti supervýpočtů. V současné době disponuje dvěma superpočítači – Anselmem a Salomonem.

První superpočítač IT4Innovations národního superpočítačového centra - Anselm, měl teoretický výpočetní výkon 94 TFLOPS (**FLOPS** je zkratka pro *počet operací v plovoucí řádové čárce za sekundu* (**F**loating-point **O**perations per **S**econd)).

Jméno bylo určenou komisí vybráno z více než šesti tisíc návrhů zaslaných do soutěže širokou veřejností. Zvítězilo jméno prvního štolového dolu, založeného v Ostravě-Petřkovicích, pod vrchem Landek a pojmenovaného Důl Anselm, ve kterém se těžilo černé uhlí více než 150 let. Nyní je v jeho areálu a bezprostředním okolí Landek Park s Hornickým muzeem.

Druhý superpočítač, Salomon, nese také jméno ostravského dolu a jeho teoretický výkon činí 2000 TFLOPS. I jeho jméno bylo zvoleno komisí, a to z více než dvou tisíc unikátních návrhů veřejností. Zvítězilo jméno bankéře Salomona Mayera von Rothschilda, který v roce 1844 v Ostravě založil Důl Šalomoun. Uhlí se v něm těžilo 130 let. Superpočítač Salomon je 67. nejvýkonnějším superpočítačem na světě (listopad 2016) a nejvýkonnějším superpočítačem v České republice.

Obr. 1: Budova superpočítačového centra v areálu VŠB-TU Ostrava

Jména superpočítačů byla zvolena tak, aby vyjadřovala sounáležitost superpočítačového centra s regionem a jeho průmyslovým odkazem.

Oba superpočítače jsou využívány vědci a vysoce specializovanými pracovníky z mnoha českých univerzit, ústavů Akademie věd ČR i jiných výzkumných center. Počítají se na nich velmi různorodé projekty. Jmenovitě to jsou například návrhy léčiv, šíření ultrazvukových vln lidským tělem při léčení nádorů, šíření tepla uvnitř planet a jejich měsíců, simulace sond pro řízení fúzních reaktorů, srážko-odtokové modely pro simulace povodní, predikce kontaktního únavového opotřebení a mnohé další. Tyto projekty jsou specifické a potřebují pro své výpočty superpočítač. Nedají se spočítat na méně výkonném počítači či laptopu, a to ani, kdyby jich operátoři měli k dispozici velký počet najednou.

IT4Innovations centrum je kromě poskytovatele superpočítačových služeb také výzkumným centrem. Stěžejními tématy výzkumu jsou zpracování a analýza rozsáhlých dat, vývoj paralelních škálovatelných algoritmů, inženýrské úlohy a nanotechnologie.

Celkové zhodnocení přednášky

Přednáška patří mezi nejlepší, které zde pro náš Klub odezněly. Jediným nedostatkem byla porucha kamery, ke které došlo v průběhu natáčení přednášky, takže ji nelze umístit na naše webové stránky. Určitě by si to zasloužila.

Ve vydavatelství LIBREX vycházejí zajímavé knihy o staré Ostravě

Prof. Ing. Jiří Grygárek, CSc.

V návaznosti na soubory pohlednic a fotografií ze staré Ostravy, ale i dalších míst České republiky, které kolovaly po Internetu bez bližšího uspořádání po roce 2000, dostala tato problematika i knižní podobu. A hned v perfektním uspořádání v kombinaci krátkého textu s fotografiemi.

Již v roce 2010 vyšla ve vydavatelství LIBREX Publishing, s. r. o. v Ostravě kniha ***Ostrava včera a dnes*** ve fotografiích Borise Rennera. Autory textu jsou Karel Jiřík, známý z činnosti i v našem KPHMO, z. s. a Miloslav Kroček. Má rozsah 96 číslovaných stran. Její samostatnou přílohou je velká mapa Ostravy z roku 1920. Kniha nás přehledným způsobem seznamuje s tím, jak vypadaly vybrané objekty v Ostravě v minulosti, a co je na daném místě dnes. Vždy jde o dvojici velmi dobře zpracovaných fotografií, z nichž původní jsou černobílé a ty dnešní samozřejmě barevné. Kniha vyvolala velký zájem čtenářů a v současné době je rozebraná.

Druhá kniha, vydaná v roce 2015, nese název ***Ostrava včerejší***. Text napsal Bohuslav Žárský a ilustrace pochází z archivu Zdeňka Wludyky. Krátkým textem popisuje a obrázky doplňuje šachty na území města Ostravy (které čtenáře našeho typu nejvíce zajímají), následují hotely, kavárny, obchodní domy a uvádí některé zvláštní výjimečnosti staré Ostravy. Jako ukázkou z části o dolech zde uvádíme nám důvěrně známou jámu Anselm v Petřkovících s doprovodným textem a ostravský důl Jindřich.

Třetí kniha s názvem ***Ostrava včera*** vyšla v roce 2016. Autorem textu je opět Bohuslav Žárský a obrázky pochází z archivu Zdeňka Wludyky. Popisuje hutě a další průmysl, dopravu, kulturu, volný čas a vzácné návštěvy. Jako ukázkou z oblasti hutí zde uvádíme Schüllerovu huť a zajímavé povídání o vzniku a vývoji Nové huti v Kunčicích. Všechny zatím vydané knihy jsou doplněny rozsáhlým seznamem použité literatury a mají čísla ISBN.

Připravované pokračování knihy ***Ostrava včera*** nám má přiblížit další zajímavé objekty a události, na které jsme již téměř zapomněli. Má vyjít podle Edičního plánu, přesně kdy neví zatím ani pracovníci LIBREX Publishing, s. r. o., Raisova 1066, Ostrava-Mariánské Hory.

Pokud máte zájem si vydané knihy detailně prohlédnout, zastavte se třeba v Knihovně města Ostravy na ulici 28. října nebo v LIBREXU. Opravdu to za to stojí!

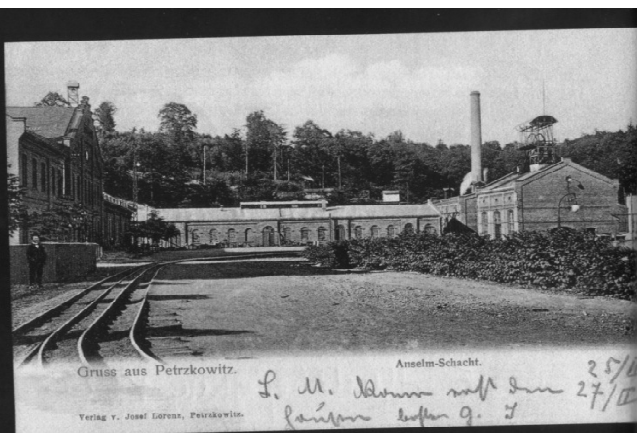
Vybrané obrázky jsou uvedeny s ukázkami textu.

JÁMA ANSELM Pod Landekem vyrostl roku 1835 nejstarší hlubinný důl v celém revíru. Poblíž se kdysi ohřívali neandrtálci, jak zjistili archeologové. Pralidé si totiž všimli, že černý kámen hoří a sálá. Dodneska při procházce okolím šachty narazíte na mezi vrásmi vystupující proplástky uhlí. Pak, už ve středověku, vyrostl na vyvýšenině český hrad. Jako protiváha tomu slezskostravskému.

Ale zanikl a beze stopy. Založený důl dostal název Strojní jáma. „Co je to za jméno?“ podivil se nový majitel Rothschild. A šachtě se nyní říkalo Anselm. Po Rothschildově synovi. Za války se jmenoval Petershoffen I, pak Masaryk I a nakonec Eduard Urx.

S tímto názvem ukončil provoz, který trval stošestapadesát roků. Nejdéle ze všech v revíru.

Ještě za těžby se začalo mluvit o muzeu a na Mikuláše 1993 bylo otevřeno. Chlapy, co havíru milovali a nedovedli bez ní žít.

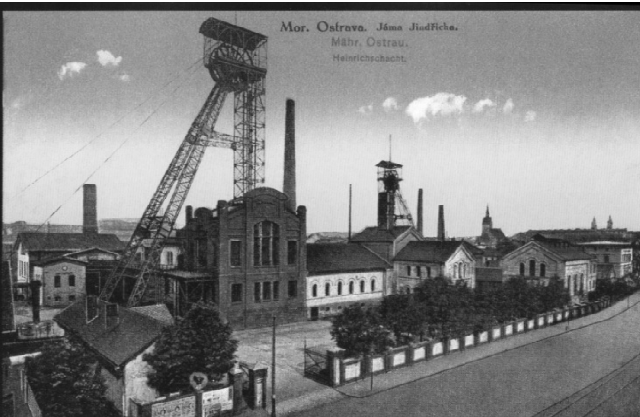

Obr. 1: Jáma Anselm

JINDŘICH byl nazván po Jindřichu Sichrovském, sekretáři Severní dráhy Ferdinandovy, jež důl odkoupila. Stál na místě, kde Rakouský stát začal roku 1853 hloubit kutací jámu č. X. Na desátém se natolik vžilo, že se tak okolí dolu říkalo dlouho, ba dodneska tam zůstala ulice toho jména.

Šachta měla primát: protože jí roku 1872 shořela dřevěná těžní věž, nahradila ji bez průtahů první ocelová v revíru. Ta, kterou spolu s jámovou budovou míváme na Nádražní ulici, je však až z roku 1913 – jediný a nepřehlédnutelný pozůstatek provozů v centru města.

Stojí a mlčí, jak tady ovšem bývalo živo! Těžilo se tu do třicátých let, pak se stal Jindřich pobočnou jámou dolu František. Jindřich? Spíš Jindřiška, tak své šachtě mazlivě říkali havíři. Kterí tu vyfárali a na mateřský důl odjeli „lokajku“, co se do ní ještě dalo naskakovat a vyskakovat za jízdy. Drželi se na plošině a dávali pozor, aby nikoho neušpinili. Bylo čím, jenom bělmo a zuby v úsměvu jim bíle svítily.

Obr. 2: Jáma Jindřich

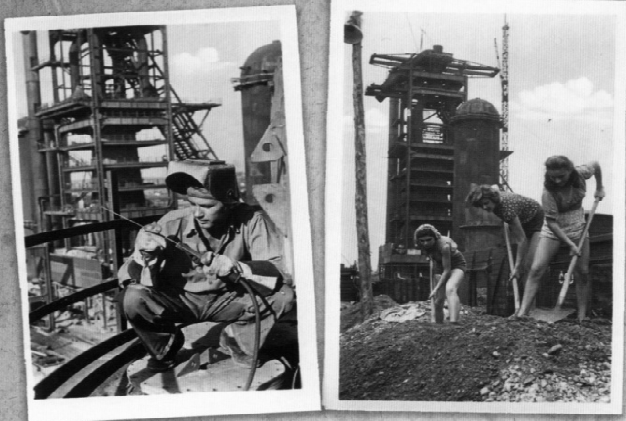
NOVÁ HUŤ

Máte zájem o překvapení? Prosím, zde je...

Na otázku „kdy se začala stavět Nová huť?“, patrně většina odpoví: „No když Gottwald rozhodl, že republika potřebuje víc železa, oceli.“ Omyl, veletní! Roku 1941 vydal Göring příkaz, že Vítkovice musí zvýšit výrobu na dvojnásobek. Jako jejich součást začala výstavba Jižního závodu. Šlo o municiční továrnu, před koncem války se rozjela také rourovna. Tam se vyráběly i součástky pro válečnou balistickou raketu V-2. Šam von Braun sem jezdil. Jejich konstruktér a pak šéf vesmírného programu USA. Tak to bylo!

Donbas (jinak se tehdy Nové hutě nefeklo) začal bobtnat, růst, rozhojňovat se od roku 1949. Už slyšíme posměch dětí pamětníků a dětí dětí pamětníků, ale opravdu se sem sjížděla celá republika, i vysokoškoláci během prázdnin, a často skoro zdarma dělali od kuropění do tmy a s nadšením. Opravdu!

Mnozí z nich v Ostravě zůstali, zřejmě se asimilovali. Asi milovali zdejší děvčata, však v Nové huti roku 1989 pracovalo 25 tisíc zaměstnanců.

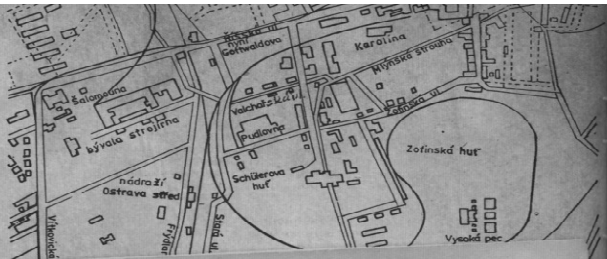

Obr. 3: Nová huť

SCHÜLLEROVA HUŤ

Nejmodernější pudlovenu ve střední Evropě koupil opavský bankéř od Belgičana Gebieta roku 1873, za osm let ji získalo Vítkovické těžilstvo. Nacházela se mezi Moravskou Ostravou a Vítkovicemi. Vede nás mapka: na severu stál areál Karoliny, jih uzavírala Vysokopceň ulice poblíž železáren. Východ ohraničovala Zofinská huť, na západě trať do Frýdlantu.

Pudlovna má zdroj v anglickém „to puddle“ = hníst, michat. Z čehož vzešla hrouda kujného železa a dál byla zpracovávána kováním, válcováním. Později proces nahradilo surové železo v tekutém stavu. V době největšího renomé převzal huť Gottfried Pietzka, vynálezce otočných pecí. Taviči říkali: „Máme fajne pěcky, bo nas řídí Piecka!“ Jen tak mezi námi: v roce 1899 huť zaměstnávala 610 mužů, 20 žen a 2 úředníky!!!

Obr. 4: Schüllerova huť

Ještě k červnové přednášce Mgr. Kateřiny Barcuchové

Karel Slíva

Dne 6. 6. 2017 seznámila přítomné členy Klubu přátel Hornického muzea, historička Mgr. Kateřina Barcuchová, z Ostravského muzea, s pohnutou historií vzniku a vývoje montánních sbírek umístěných ve Staré radnici Moravské Ostravy na Masarykově náměstí.

Přednáška byla uceleným výkladem historie sbírek od jejich počátku v roce 1872 po dnešní dny. Přednášející obsah své přednášky zpracovala do článku pro náš Zpravodaj. Protože zpracovaný materiál je dobrým vodítkem pro zájemce i případné badatele, bylo rozhodnuto, že bude v plném rozsahu otištěn v příštím čísle. Přínosné je i to, že se v přehledu zmiňuje i o všech ostatních sbírkách Ostravského muzea.

Osud montánních sbírek byl poplatný době vzniku a politickému vývoji. Město Ostrava, stejně jako celá naše zem, prošla za toto období 5 státními převraty. Rakousko – Uherskou monarchii vystřídal I. Československá republika, která se po Mnichovu změnila v německý Protektorát. Po období 1945 – 1948 přišlo období komunismu. Konečně po roce 1989 přišel současný systém politického uspořádání. Politické převraty přinášely vedle změn ideologií také personální výměny, ale i vandalizmus a rozkrádání. Neblahou roli tu hrál i vystupňovaný nacionalizmus.

Relativní zklidnění přišlo po dostavění Nové radnice v roce 1930. Stará (původní) radnice se stala 4. října 1931 Ostravským muzeem. Tady byl materiál zpracován a podle zákona v roce 2002 systematicky uspořádán.

Obr. 1: Mgr. Kateřina Barcuchová při výkladu

Zájezd KPHMO na 21. setkání hornických a hutnických spolků ČR

Klub přátel hornického muzea v Ostravě, z. s., se zúčastnil jako každý rok. setkání hornických a hutnických spolků ČR, které v tomto roce proběhlo ve dnech 16.-18. 6. 2017 v Chomutově.

**21. setkání
hornických a hutnických měst a obcí ČR**

Chomutovské krušení 2017

Záštitu nad akcí převzalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.
Akce probíhá pod záštitou hejtmána Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka.

> Sobota 17. června

**11:00 - 13:00 SLAVNOSTNÍ PRŮVOD MĚSTEM
SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ**

Přivítání měst a spolků, deškorování praporeč
[trasa průvodu: parkoviště SD a.s. Chomutov, Zborovská, Palackého, Chelčického, náměstí 1. máje, Táborská, Palackého, Zborovská, parkoviště SD a.s.].

Hlavní podium (travnatá plocha v parku)
14:00 - 14:45 Hornický dechový orchestr Frisch Glück
Annaberg Buchholz
15:00 - 15:30 Prezentace hornických tradic
15:30 - 16:00 Hornický dechový orchestr SD a.s.

20:00 - 21:00 ANNA K.

21:45 - 22:15 Ohnivá show skupiny Pa-Li-Tchi

**Podium v zadní části parku
(program pro děti a jejich rodiče)**
14:00 - 15:00 Archa Noemova (Divadla v Pytlí)
16:00 - 17:00 Na kouzelném paloučku s hosty
Jů a Hele (Divadlo Loudatlo)

Malé podium (u sochy Tanečnice v parku)
17:00 - 18:00 Vladimír Walda Nerušil (hudební vystoupení)
18:30 - 19:30 Crazy Dogs (hudební vystoupení)
22:15 - 23:00 Retrosexuals (hudební vystoupení)

Zahradní restaurace u divadla
16:00 - 17:00 Album (country skupina)
Medovina (taneční skupina)
19:30 - 20:00 Starohorný barický Spevokol Hatari (Slovensko)

**Parčík u radnice (před bývalým informačním
centrem, Chelčického ul.)**
15:30 - 16:00 Odhalení sochy sv. Prokopa
Kostel sv. Kateřiny (náměstí 1. máje)
16:15 - 17:15 Předávání cen Český Permon

Změna programu vyhrazena.

PO CELOU DOBU TRVÁNÍ AKCE PESTRÁ NABÍDKA OBČERSTVENÍ.

Doprovodný program v městském parku
10:00 - 18:00 Soutěže, kvízy, prezentace činnosti [Domeček Chomutov, RC Rozmarýn, Junák Chomutov, Muzeum čs. openění „Na Kočičku“, dobrovolnická organizace ADRA]
10:00 - 17:00 Pod ochranou svatého Prokopa (celodenní soutěž pro děti), Divadlo Bída, cirkus Barto, kejklíř Rudy, historický šerm Briganti, Muzika Canora (agentura Modula)
15:00 - 17:00 Jízdy kočárem, na koních a na ponících [PZO0]
Bývalý letní stadion
10:00 - 17:00 Poutové atrakce

> Neděle 18. června

Hlavní podium (travnatá plocha v parku)
10:00 - 11:00 Dětský kabaret (Divadlo Hnedle Vedle)
12:00 - 13:00 Staročeská dechovka
14:00 - 14:30 Folklorní soubor Krušnohor
16:00 - 17:00 Tequila Band [ZU5 T. G. Masaryka Chomutov]

**Podium v zadní části parku
(program pro děti a jejich rodiče)**
11:00 - 12:00 O Červené Karkulce [Divadélko Uličník]
15:00 - 17:00 Pohádkové Diskotační

Doprovodný program v městském parku
10:00 - 17:00 Soutěže, kvízy, prezentace činnosti [RC Rozmarýn, Domeček Chomutov, Junák Chomutov, Muzeum čs. openění „Na Kočičku“, dobrovolnická organizace ADRA]
10:00 - 17:00 Briganti, drak Jiří, obří loutky, zongler a fakír, skupina Arcus, ohnivá show [agentura Modula]
15:00 - 17:00 Jízdy kočárem, na koních a na ponících [PZO0]
Bývalý letní stadion
10:00 - 17:00 Poutové atrakce

**17. - 18.
června
2017**

www.chomutov-mesto.cz

Chomutov, Soudní úřad, Ústecký kraj, YANKEE CANDLE, LEADERS

Obr. 1: Plakát na 21. Setkání hornických a hutnických měst a obcí ČR

Zájezd byl zajištěn pohodlným autobusem, který postupně z Orlové, Karviné, Havířova a Ostravy nabral do svých útrob 34 osob. Po dlouhé cestě jsme přijeli do Chomutova, kde jsme měli zajištěnou prohlídku povrchového Dolu Nástup Tušimice. Speciálními TATRABUSY nás vyvezli na vyhlídku, kde nám průvodce podal výklad jednak o skrývce, těžbě a následné rekultivaci. Myslím si, že pro všechny bylo velmi příjemné poznání jiné těžby uhlí, než známe z našeho prostředí.

Obr. 2: Důl Nástup Tušimice

Poté jsme jeli do města, kde jsme se registrovali k účasti na 21. Setkání.

Přejeli jsme část města Chomutova, abychom se Domově mládeže na ubytovně pohodlně ubytovali. Někteří naši členové volili odpočinek, jiní šli do Městského divadla, kde bylo Chomutovské krušení 2017 slavnostně zahájeno. V sobotu ráno, po vydatné snídani, jsme se před odchodem na seřadiště slavnostního průvodu společně vyfotili již v plné parádě v hornických uniformách. Poté jsme přešli na seřadiště, kde jsme očekávali, čelné představitele města a spolků, kteří před průvodem měli setkání s primátorem města Chomutova JUDr. Markem Hrabáčem. Slavnostní průvod měl 30 zástupců z Čech, Slovenska, Polska a Německa. Prošli jsme městem jednak novou zástavbou, ale

i historickou částí, kde nás zdravili občané města Chomutova. Po příchodu na seřadiště byly všechny klubové prapory dekorovány stuhou představiteli města Chomutov, ale také čestnými hosty.

Obr.3: Účastníci z KPHMO před zahájením průvodu

Po celou dobu od ukončení slavnostního předání praporu a dalších symbolů Setkání zástupců města Chomutov, kteří je budou vlastnit po celý rok do dalšího Setkání, probíhal v parku na jevištích bohatý kulturní program a hlavně mnohá přátelská setkání mezi jednotlivými účastníky setkání. V pozdních večerních hodinách před ohňostrojem bylo slavnostně předáno světlo sv. Barbory příštímu pořadateli.

V průběhu slavnostního vyvrcholení 21. Setkání hornických a hutnických měst a obcí ČR byly předány Čestné odznaky ministra hospodářství Slovenské republiky za rozvoj montánních tradic členům našeho sdružení SHHS ČR. Mezi oceněnými byli i zástupci

našeho Moravskoslezského kraje: Ing. Libor Jalůvka, zaměstnanec státního podniku DIAMO, Odra Ostrava a náš člen KPHMO Jaroslav Čihař.

Obr. 2: Osvědčení k Čestnému odznaku Jaroslava Čihaře

V odpoledních hodinách byly v kostele sv. Kateřiny předány ceny Českého Permona. I zde jsme měli zástupce našeho regionu. Za celoživotní dílo cenu převzal Ing. Otakar Vavruška z VŠB Ostrava.

Zde je nutno dodat, že bylo ohlášeno město Ostrava, ale ani jediný zástupce města se slavnostního aktu nezúčastnil. Světlo tak převzal Ing. Jaroslav Kubánek z Nadace Landek Ostrava. Je to poprvé, kdy se k tak významnému aktu hornických setkání nedostavil příští pořadatel.

V neděli ráno po vydatné snídani jsme se vydali na zpáteční cestu krásnou českou a moravskou krajinou domů. Děkuji všem zúčastněným členům KPHMO, z. s. za příkladnou reprezentaci našeho Klubu i regionu, současně chci poděkovat našim sponzorům - Nadaci OKD, Nadaci Landek Ostrava a městu Havířov, kteří nám formou dotací umožnili tak vzdálené místo setkání navštívit ;).

Zpracoval: Karel Budín

Fotografie: Ing. Jaroslav Kubánek, Silvestr Greguš

K původu názvů hlavních částí města Ostravy

Antošovice – nejmenší a nejmladší z obcí, tvořících současnou Ostravu. Jméno má patrně po správci šilheřovického panství Janu Jantoschovi. Vyhledávané místo pro odpočinek. Zaplavená štěrkovna slouží ke koupání a lovu ryb.

Bartovice – naproti hospodě Brodávka stávala harenda, kde došlo v roce 1887 k tragédii: hospodský Brodávka nechtěně zabil opilého horníka F. Musiala, na což zareagoval Petr Bezruč svojí básní „Maryčka Magdonova.“ Součástí Ostravy se Bartovice staly v roce 1960.

Děhylov – čtvrť na pravém břehu řeky Opavy, hanlivě přezdívaná Dělohov. Patří do opavského okresu.

Fifejdy – název vznikl z německého „viehweide“ což znamená dražky, výhon pro dobytek. Byly tam patrně ohrady pro skot, protože v blízkosti byl Senný trh, dnes Náměstí republiky.

Heřmanice – jméno má po slezsko-ostravském kastelánu Heřmanovi. V roce 1884 bylo v místě postaveno skladiště firmy Dynamit-Nobel, zásobující trhavinami všechny doly v revíru. To explodovalo 19. března 1924.

Hladnov – ostravský kopec a čtvrť. Známá je především rozhledna z let 1908-9, vysoká 16 m, postavená na vodárně. Později restaurace Panorama. Dnes tyto objekty chátrají.

Hošťálkovice – první zmínka je z roku 1434. V místě je od roku 1955 známý televizní vysílač. Obec byla k Ostravě připojena v roce 1976.

Hrabová – název je snad z německého „Grab plus Au“, jiné prameny mluví o tom, že název vznikl podle habru. Nejznámější stavbou obce byl dřevěný kostel sv. Kateřiny ze 16. století, který před několika léty vyhořel, ale byl znovu postaven.

Hrabůvka – původně Nová Hrabová. Na pomezí Hrabůvky a Vítkovic stojí Jubilejní kolonie, architektonický unikát, postavená v letech 1921–32, tvořící malé uzavřené městečko. Dnes společně s Dubinou tvoří Hrabůvka sídliště s 50 000 obyvateli. V Hrabůvce bylo první ostravské letiště, na kterém byl zahájen provoz v roce 1946.

Hrušov – nyní pomalu se vyklidňující čtvrť. Název pochází od hrušek. Největší rozkvět zaznamenal Hrušov, německy Hruschau na přelomu 19. a 20. století. Byla zde továrna na sodu, první v Rakousko-Uhersku, vyráběla se zde kamenina a byly zde šachty Albert a Hubert, později přejmenované na Generalissimus Stalin a v roce 1962 na Rudý říjen. V Hrušově byla největší nákladní železniční stanice Ferdinandovy dráhy a také slavné veslařské kluby Odra a německý Oderhort.

Hulváky – jméno vzniklo z německého „hohlweg“, z něj „ulweg“ a pak Hulváky. Znamená to „újezd“. Kdysi se čtvrť pyšnila tzv. Benátkami s lodičkami a populárním koupalištěm.

Koblov – název prý pochází od místních pastvin, na kterých se pásly panské kobylky.

Karolina – bývalá koksovna v centru města, která navazovala na šachtu Karolina v prostoru dnešních Frýdlantských mostů. Koksovna zanikla v 90. letech, šachta v 70. letech 20. století. Dnes oblast s moderní zástavbou.

Krásné Pole – první zmínky o obci jsou z 13. století. Název má podle krásné polohy na kopci s výhledem na Beskydy.

Kunčice – původně Velké Kunčice. Název patrně podle lokátora Kunce. V obci byl zámek, který byl několikrát přestavěn a nakonec v roce 1999 vyhořel. Dnes ruina. Kunčice proslavila Nová huť. Ta vznikla vedle vítkovického Südbau, provozu zřízeného v roce 1943, v polovině 20. století jako NHKG. Provoz byl zahájen 1. 1. 1952, svého času největší hutní podnik v zemi. Dnes patří indickým majitelům.

Kunčičky – původně Malé Kunčice. V Kunčičkách byla šachta Alexander s dvěma těžními věžemi a také první ostravská ZOO, zřízená koncem 40. let 20. století.

Landek – legendami opředený kopec nad Odrou v městské části Petřkovice. Prý se tam našlo první uhlí na Ostravsku, ale každopádně se kopec proslavil nálezem Petřkovické Venuše – torza sošky ženy o velikosti 4,5 cm, kterou vyrobil pravěký umělec před 22 000 lety z krevele.

Mariánky – Mariánské Hory, původně Teufelsdorf- Čertova Lhotka. V roce 1900 byly přejmenovány na Ostravská Lhotka a o rok později na Mariánské Hory.

Michálkovice – název od jména lokátora Michala. Čtvrti dodal specifický ráz velký počet kolonií: Stará, Na Michálce, Ferdinandova, Petřská, Josefská, Jánská, šachty Petr a Pavel, vzdálené od sebe 20 m, doly Josef a Michal, později známé jako Petr Cingr, na kterém byla těžba ukončena v roce 1993. Dnes Národní technická památka a muzeum.

Moravská Ostrava – centrální část města. Jméno má od názvu řeky a původně to byla jen Ostrava. Od 15. století se jmenovala Německá Ostrava, později Moravská. Město začalo vznikat na obchodní cestě z Moravy do Slezska, a to na řekách Ostravici, Odře, Opavě a Lučině. V 70. letech 14. století bylo obeháno hradbami se třemi branami: Hlavní, tzv. Záměstní a Přívozkou. Uvnitř města byl městský hrad z poloviny 14. století, který dnes připomíná jen jméno Zámecká ulice. V 16. a 17. století bylo město zdecimováno požáry, morem i vpádem Dánů a Švédů. V polovině 18. století byla Ostrava až na 53. místě mezi městy na Moravě. V roce 1829 měla jen 1 752 obyvatel, ale rozmach průmyslu vedl k nezadržitelnému růstu. O 50 let později bylo obyvatel již 13 000, v roce 1900 se stala místem okresu a v roce 1924 vznikl nový celek: Moravská Ostrava se 113 709 obyvateli.

Muglinov – název svádí k názoru, že jde o čtvrť muklů, ale vznikl od slova mogyla-pahorek. První zmínky o Muglinovu jsou z roku 1305. Významná zde byla těžba čediče-basaltu, odkud možný výklad názvu Bazaly, na jehož části Muglinov leží.

Nová Ves – vždy málo významná čtvrť až do okamžiku, kdy se pod ní našly obrovské zásoby vysoce kvalitní pitné vody. Proto byla v místě v roce 1890 postavena vodárna. Restaurace „U Boříka“ byla velmi navštěvovanou plzeňskou pivnicí, hlavně do doby, pokud kolem ní

vedla tramvajová linka č. 9, spojující Porubu s Novou Hutí. Po výstavbě svinovských mostů význam pivnice upadl.

Petřkovice – čtvrť, o níž je první zmínka z roku 1377. Název pochází od jména Petr. Na kopci Landeku stával zeměpanský hrad. Šachta Anselm z roku 1835, těžba ukončena 1991, dnes Hornické muzeum.

Plesná – jedna z nejstarších částí Ostravy, první zmínka je z roku 1255. Jméno odvozujeme od slova ples, což znamenalo jezírko. V Plesné byl lihovar, pila a od roku 1870 též první česká záložna ve Slezsku.

Poruba – německy Hannersdorf, český název snad vychází ze slova „porub“ kde se rube uhlí nebo kde jsou vykácené stromy, tedy mýtinu. Dnes je Poruba velkým satelitním sídlištěm, jehož výstavba začala v roce 1948. V místě je zámek z roku 1573, který je dnes v soukromých rukou.

Proskovice – první zmínka je z roku 1394, název je patrně odvozen od jména Prosek. Známa hospoda „U Psoty“.

Přívoz – čtvrť, jejíž jméno pochází od slova „převoz“ a souvisí s řekou. Vznikla v první polovině 14. století u přechodu přes Odru. Význam Přívazu stoupl zejména po roce 1847, kdy zde bylo postaveno nádraží Severní dráhy Ferdinandovy. Důl František, později Vítězný únor a ještě později Odra, těžba ukončena v roce 1994.

Pustkovec – název patrně od jména Pustek nebo Pustimír. První zmínky jsou z roku 1377, součást Ostravy od roku 1957. Známa hospoda „U Mámy“.

Radvanice – čtvrť, proslulá lihovarem a značkou rumu, rafinerie lihu od roku 1853. První písemné zmínky o obci jsou z roku 1305. Jámy Ludvík a Jan-Maria, Kolonie: Stará, Nová (Kamčatka), Pod kaplí, Nad kaplí, Trnkovec.

Slezská Ostrava – pravobřežní čtvrť města, první zmínky z roku 1229. Původně se jmenovala jen Ostrava, od 15. století Polská Ostrava, od roku 1919 Slezská Ostrava. Hrad z roku 1297 byl nejprve renesančně a později i barokně přestavěn. V roce 1763 se v údolí Burňa našlo kamenné uhlí. V roce 1880 žilo na Slezské více než 80 % lidí v koloniích, koksovny byly u jam Trojice, Ema a Terezie. Slezská byla a je doposud přezdívkou pro známý klub FC Baník Ostrava.

Stará Bělá – jméno obce pochází od bělosti, čistoty místního potoka. Dříve v místě stávala tvrz. Známa je restaurace Dakota, což byl kdysi lesní restaurant s velkým zahradním posezením.

Svinov – jméno pochází od slova svinny, což bylo místo, kde pijí a brodí se svině. S názvem silně kontrastuje německé jméno Schönbrunn, které znamená krásnou studánku. Od roku 1847 je na stejném místě železniční stanice bývalé Severní dráhy Ferdinandovy. Byl zde i důl Jan Šverma II, vybudovaný v roce 1951. Na katastru jsou i rozhlasové vysílače z roku 1925.

Vítkovice – ostravská čtvrť kdysi hodně samostatná a sebevědomá s německým názvem Witchendorf. Český název od jména Vítek. Sídlo nejstaršího hutního podniku, založeného v roce 1828 jako Rudolfova huť, svého času nejvýznamnější hutní a ocelářský podnik rakouského mocnářství. V průběhu 20. století VŽKG a jako poslední před ukončením provozu Vítkovice Steel. Již počátkem 20. století vzniklo ve Vítkovicích nové městské centrum z červených cihel s kostelem, radnicí, závodním hotelem a nemocnicí, tvořící moderní a architektonicky mimořádný celek.

Výškovice – čtvrť, ležící na mírném kopci, což svádí k nepravděpodobné domněnce, že odtud je její název. Prvé zmínky o Výškovicích jsou z roku 1406, k Ostravě byly připojeny v roce 1966.

Třebovice – do roku 1922 Střebovice. Název pochází od tříbení, mýcení lesa. První zmínky z roku 1377. V Třebovicích stojí největší tepelná elektrárna na Ostravsku, dokončená koncem 30. let 20. století.

Zábřeh – německy Heinrichsdorf. Za komunistické éry byl pro novou výstavbu tzv. „vzorného sídliště“ v této oblasti propagován název Stalingrad (1947), který však nezlidověl. Celý název je Zábřeh nad Odrou a první zmínky o něm jsou z roku 1288. Projektovaná jáma Bedřich nebyla pro složité geologické podmínky nikdy dohloubena. V místě byla známá Goldbergerova pískovna, později i cihelna.

Zárubek – čtvrť se stejnojmenným dolem (původní název Hermenegild) a rozsáhlou hornickou kolonií. Později byla sloučena se Slezskou Ostravou.

Zpracováno podle Internetu v abecedním pořádku

Redakční rada Hornického zpravodaje

Vzpomínka na Milana Myšku **Mgr. Oldřich Klepek**

V pátek 8. července 2016 zesnul ve věku 83 let přední český hospodářský historik prof. PhDr. Milan Myška, DrSc., dr. h. c..

Milan Myška se narodil 13. dubna 1933 v Ostravě-Vítkovicích v rodině s dlouhou učitel-

skou tradicí. Po maturitě na bíloveckém gymnáziu v roce 1951 začal studium jednooborové historie na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, které ukončil v roce 1956.

V době studií jej zaujala problematika hospodářských a regionálních dějin, které se pak věnoval celý život, vždy v sou-

ladu s aktuálními světovými trendy. Již jako student publikoval fundované a akademickou sférou kladně přijímané studie k problematice Vítkovických železáren a průmyslové revoluce.

Většinu svého profesního života spojil s akademickou sférou. Od roku 1956 působil na Vyšší pedagogické škole v Opavě, od roku 1959 v Ostravě (v letech 1959-1964 Pedagogický institut v Ostravě a od roku 1964 Pedagogická fakulta v Ostravě). Předchozí badatelskou činnost zúročil v dizertační práci o založení a počátcích Vítkovických železáren, kterou obhájil v roce 1961 na brněnské univerzitě Jana Evangelisty Purkyně a dosáhl vědecké hodnosti kandidát historických věd a v habilitační práci o počátcích vytváření dělnické třídy

v železárnách na Ostravsku, jíž se habilitoval v roce 1963 na Palackého univerzitě v Olomouci pro obor nové a nejnovější české dějiny. Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně mu pak v roce 1964 udělila ex lege titul doktor filozofie (PhDr).

V letech 1964 – 1971 byl na Pedagogické fakultě v Ostravě kromě pedagoga a badatele rovněž proděkanem pro vědeckou a publikační činnost a zahraniční vztahy.

Pro své politické a etické postoje v roce 1968 byl donucen opustit akademickou půdu – byl mu ukončen pracovní poměr na Pedagogické fakultě v Ostravě. V jeho životě pak následovalo desetiletí (1972-1982) bez stálého zaměstnání. Živil se z jedné části příležitostnými smlouvami o dílo a překlady, z druhé části honoráři z historických studií a statí, jež se mu podařilo vydat v menší míře v cizině a ve větší míře doma pod různými pseudonymy či anonymně. V tomto období navázal Milan Myška kontakty s odbornými pracovišti – zejména s Technickoekonomickým výzkumným ústavem hutního průmyslu (TEVÚH) v Praze–Hodkovičkách a s Výzkumným ústavem bavlňářským v Ústí nad Orlicí a začal se věnovat výzkumu hutnictví a textilního průmyslu a jejich postavení v procesu protoindustrializace.

V roce 1983 nastoupil do Slezského zemského muzea v Opavě jako samostatný vědecký pracovník a působil tam až do pádu totalitního režimu.

Na akademickou půdu se vrátil až v roce 1990, kdy své další pedagogické a vědecké působení spojil s Pedagogickou fakultou, kde se stal vedoucím katedry historie. V roce 1990 byl jmenován profesorem pro obor československé dějiny. Po založení Ostravské univerzity v roce 1991 přešel na její filozofickou fakultu ve funkci vedoucího katedry (do roku 1998). Československá akademie věd a Univerzita Karlova mu v roce 1991 obhájením práce *Studie k hutnictví železa v českých zemích* udělila vědeckou hodnost doktor věd (DrSc.) v oboru historické vědy. V roce 2006 mu Univerzita Hradec Králové udělila hodnost doktor honoris causa.

Za svého působení na katedře historie Filozofické fakulty Ostravské univerzity otevřel profesor Myška, v souladu s trendy světové historiografie, doposud opomíjené badatelské oblasti jako je výzkum hospodářských a společenských elit, či později dějiny práce. Téma manažerských a podnikatelských elit završil vydáním dvousvazkové *Historické encyklopedie podnikatelů Čech, Moravy a Slezska* (I/2003, II/2008), kolektivního díla, jehož byl vědeckým redaktorem a nejvýznamnějším spoluautorem.

V souvislosti se zájmem o regionální problematiku stál u zrodu *Kulturněhistorické encyklopedie Slezska a severní Moravy*. Již na počátku 90. let inicioval zahájení vydávání *Biografického slovníku Slezska a severní Moravy*, nejrozsáhlejšího biografického díla

vycházejícího v České republice, jehož byl vědeckým redaktorem a zároveň neplodnějším autorem. Za jeho vedení bylo vydáno 28 svazků.

I nadále se věnoval problematice modernizace v regionálním i širším evropském kontextu, ústředního výzkumného tématu Centra pro hospodářské a sociální dějiny Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Profesor Milan Myška se podílel na vzniku Centra v roce 2008 a v jeho čele stál až do roku 2014 jako jeho vědecký ředitel.

Profesor Myška byl členem řady redakčních rad českých i zahraničních historických periodik, působil v oborových a vědeckých radách tuzemských i zahraničních profesních organizací, byl vyhledávaným vedoucím dizertačních prací, žádaným oponentem, předsedou habilitačních a jmenovacích komisí.

V díle profesora Milana Myšky měla významné místo i Ostrava. Z celé řady prací věnovaných jeho rodnému městu je třeba uvést alespoň ty nejvýznamnější: podíl na kolektivní monografii *Čtení o Ostravě* (1964), významný podíl na monografii *Dějiny Ostravy* (1967) – představující první vědecké dějiny města, zpracování tří rozsáhlých kapitol pro *Dějiny Ostravy* (1993) – je to zřejmě nejpodrobnější možná práce tohoto zaměření. Musím uvést i kolektivní práci *Člověk v Ostravě v XIX. století* (2007), představující zcela nový pohled na život ve městě – nový trend světové historiografie aplikoval profesor Myška do ostravských poměrů – a sám zpracoval kapitoly Horník, Generální ředitel, Hutník, Báňský inženýr a Prostitutka.

Protože k Ostravě a celému regionu neodmyslitelně patří hornictví, věnoval i jemu profesor Myška pochopitelně svoji pozornost – a to po celou dobu své tvůrčí činnosti. Z celé rozsáhlé řady jeho prací zde můžeme uvést jen některé. Zcela první je drobná zpráva *Uhlí u Bílovce* z roku 1958. Z roku 1969 je společná práce se Ctiborem Nečasem: *Čtení o revíru. Nástin historie Ostravsko – karvinského kamenouhelného revíru do roku 1945. Předobrazem již zmíněného Biografického slovníku Slezska a severní Moravy je Biografický slovník techniků, manažerů a hospodářských pracovníků, kteří se zasloužili o rozvoj ostravsko – karvinského revíru před rokem 1918, sv. I-II (1979-1980). V roce 1987 zpracoval spolu s Jiřím Waldhauserem katalog výstavy „Technika československých dolů v průběhu věků“ pro velkou výstavu o hornictví připravenou Slezským zemským muzeem v Opavě. Pro Důl Vítězný únor zpracoval v roce 1981 studii: *Posouzení technicko-ekonomického vývoje dolování v prostoru dolů Eduard Urx a Lidice* (od připojení Hlučinska k Československu v r. 1920 do konce druhé světové války v r. 1945) a v roce 1986 obsáhlou studii *Historie dobývání uhlí v důlním poli Dolu Vítězný únor, v úseku bývalého důlního pole Severní dráhy Ferdinandovy do roku 1880* (Vývoj bývalých dolů František, Hubert, Albert, Jindřich a Jiří od založení do konce 70. let 19. století), obě zatím zůstaly bohužel jen*

v rukopise. Samostatnou monografii (a ve všech směrech příkladnou) věnoval jedné z nejvýznamnějších osobností ostravského hornictví 19. století – *Vilém Jičinský. Životní příběh českého montanisty v ostravsko–karvinském revíru* (2006). Z jeho iniciativy vznikla publikace *Průvodce publikacemi Klubu přátel Hornického muzea v Ostravě*. Anotovaná bibliografie.

Řadu drobnějších příspěvků publikoval na stránkách týdeníku Ostravsko-karvinský horník: např. *Staré ostravské štolý a jejich význam* (1982), *Tradice hornické práce* (12 pokračování v roce 1983),

Samostatnou kapitolou jeho vztahu k problematice hornictví představuje jeho podíl na metodické přípravě vzniku a činnosti Hornického muzea v Ostravě. Již v roce 1980 zpracoval pro tehdejší Důl Vítězný únor *Nástin historického vývoje dolu Anselm* /dnes Eduard Urx/ v Ostravě–Petřkovicích (od prvních nálezů v r. 1780 do připojení k Československu v r. 1920) – Historické podklady pro projektovaný skanzen hlubinného dolování uhlí. V roce 1986 pak na základě vlastních odborných zkušeností Návrh muzeologického řešení muzea hlubinného dolování uhlí na Dole Eduard Urx v Ostravě–Petřkovicích. Tento návrh však zůstal, a bohužel asi zůstane, nerealizován.

S profesorem Milanem Myškou jsme se mohli v našem Klubu naposledy setkat při 10. ročníku pracovního semináře Hornické památky na Ostravsku 2. prosince 2013, na kterém v příspěvku *Moje cesta k montánním dějinám* se zaujetím a bezprostředně vyličil svoji životní pouť historií hornictví.

Za svoji bohatou pedagogickou, vědeckou, publikační i organizační aktivitu byl profesor Milan Myška oceněn v roce 2011 pamětní medailí Za rozvoj Ostravské univerzity.

Profesor Milan Myška zanechal svou činností výraznou stopu nejen v prostředí Ostravské univerzity, Ostravy a celého regionu, ale také se nesmazatelně zapsal do historiografie hospodářských a sociálních dějin jako vědního oboru.

Čest jeho památce!

116 let hornického spolku Rozkvět v Sedlištích

Ing. Jaroslav Kubánek

člen správní rady Nadace LANDEK Ostrava

Nejstarší hornický spolek v České republice - Rozkvět v Sedlištích, okr. Frýdek–Místek, oslavil 116 let své činnosti. Dne 28.3.2017 jeho předseda pan Jaromír Stříž zahájil výroční schůzi spolku ve společenském zařízení "Lašská jizba" a seznámil všechny s jejím programem. Uvítal všechny přítomné a delegované hosty: za Nadaci LANDEK Ostrava ředitele Ing. Josefa Gavlas, za KPHMO, z. s. - předsedu Ing. Petra Rojíčka, za havířovskou pobočku KPHMO jejího předsedu Ing. Jaroslava Čihaře, za Spolek krojovaných horníků Barbora Jana Kavku, za Spolek krojovaných horníků František Rostislava Grimma a starostu Sedlišť Ing. Jaromíra Krejčoka.

Místopředseda hornického spolku Ladislav Durák seznámil přítomné s bohatou činností spolku za rok 2016 a plánem práce na rok 2017. Pak proběhla volba nového pokladníka spolku, který přednesl zprávu o hospodaření spolku za rok 2016.

Následovala obsáhlá diskuze k programu na rok 2017, ve které vystoupili všichni pozvaní hosté a spolek obdržel drobné dárky a publikace.

Obr. 1: Před zahájením jednání zleva: Ředitel Nadace LANDEK Ostrava Ing. Josef Gavlas, předseda spolku Rozkvět Jaromír Stříž a předseda KPHMO Ing. Petr Rojíček

Koupě těžebního gigantu Čínou

Střet švýcarského komoditního gigantu Glencore a čínské těžební společnosti Yancoal Australia skončilo vítězstvím Číňanů. Číňané nakonec zaplatí za důl Hunter Valley 2,69 miliardy dolarů.

Číňané jsou dnes nejen největšími těžaři, ale i největšími dovozci uhlí na světě. Plošně zavírají malé, zastaralé a nebezpečné doly a v blízké budoucnosti plánují rozsáhlý přechod k obnovitelným zdrojům s postupným snižováním podílu uhlí

Švýcarský komoditní gigant měl zájem o důl od roku 2014. Číňané však byli schopni platit firmě Rio Tinto okamžitě, Švýcaři až za rok. Australská firma potřebuje rychle peníze na výplatu dividend akcionářům a rozšíření těžby železné rudy, mědi a bauxitu.

Glencore je největší vývozce černého uhlí po moři. Gigant provozuje po celém světě celkem 28 dolů v Austrálii, Kolumbii a Jižní Africe.

Prodej zahrnuje i většinový podíl v uhelném přístavu Newcastle, odkud se většina australského uhlí exportuje. V černouhelném dole Hunter Valley se v roce 2015 vytěžilo 13 milionů tun. Životnost dolu se odhaduje aspoň na dalších 20 let.

Z internetu vybral a upravil Karel Slíva.

Nekontrolovatelný růst populace

O čem vypovídají statistiky OSN (World urbanization prospect 2014)

Svět nemá nebo z nezájmu nedodrжуje koncepci udržitelného rozvoje.

Globalizace a technologický pokrok přináší nekontrolovatelný růst populace a rychlou urbanizaci bez ohledu na kapacitu Země.

Tabulka 1: Vývoj populace Země a její rozložení

svět	1950	1975	2000	2030
mld. lidí	2, 519	4,008	6,070	8,130
z toho				
venkovské obyvatelstvo	1,785	2,252	3,224	3.185
městské obyvatelstvo	733	1,516	2,857	4,945
% urbanizace	29,1	37,3	47,1	60,8
počet obyvatel ve městech				
Afrika	33	103	295	748
Evropa	280	446	529	545
Asie	232	545	1367	2664

Míru urbanizace odráží i počet měst, které mají více než 10 milionů obyvatel. V roce 2014 jich bylo 28, do roku 2030 se má jejich počet zvýšit na 41.

Z internetu vybral a upravil Karel Slíva

**Pozvánka na přednášky, besedy a jiné akce
pořádané ve II. pololetí 2017**

Pobočka Ostrava: Kulturní dům v Petřkovicích od 15.00 hod. (vždy 1. úterý v měsíci, od 14.30 členská schůze)

5. září Ing. A. Zaspal: Historie a současnost NKP Dolu Michal
3. října Ing. P. Kaiser: Vojenské letectvo AČR, charakteristika a popis letadla
7. listopadu L. Antalec, J. Hrubý: Vlakem po vlečkách OKR
5. prosince Oslava svátku sv. Barbory v Lanek parku

Pobočka Havířov: Kulturního dům Radost v Havířově

(vždy 2. pondělí v měsíci, od 16.30 hod.)

11. září Ing. Jiří Drahoňovský – nové poznatky z ražby tunelů na Slovensku
9. října Ing. Kabourek Václav - Hornictví na Ostravsku v roce 2017
11. prosince Závěr roku Barborka, výroční schůze

V Klubu důchodců Dolu František - v Horní Suché:

13. listopadu Přátelské klubové vzpomínání (členové "sami sobě")

Pobočka Karviná: Regionální knihovna Karviná-Fryštát

(vždy poslední středu v měsíci, od 15.30)

27. září Bc. L. Zajíčková: Klub muzea Těšínska
- říjen Klubový zájezd
27. listopadu J. Kavka: Historie Kroužku krojovaných horníků
Dolu Barbora
28. prosince Klubová Barborka

Panel č. 4 z výstavy Uhlí na Ostravsku. Činnost a hornické tradice KPHMO

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z. s.

Uhlí na Ostravsku Činnost a hornické tradice KPHMO

Ustavení Klubu a jeho podíl na budování Hornického muzea v Ostravě

Klub přátel hornického muzea v Ostravě (KPHMO) byl ustaven při Hornickém muzeu scházejícím členy v roce 1988. V současné době má 246 individuálních a 10 kolektivních členů, má také okolo 400 individuálních a 52 kolektivních členů. Má 10 příslušných Ostravsko, Karvinský, Brno klubů byl upraven scházejícím Hornického muzea na Dolu Anselm (J. E. Ury) v Ostravě-Příkopě v r. 1987. Od Anselm byl získán pronájem od r. 1988 do r. 1991 (příslušný klubovní dům v OKD). Museum bylo budováno na základě smlouvy mezi Národním výborem Ostravsko a podnikem OKD Ostravsko. Ostravsko bylo pro veřejnost v r. 1993.

Arch. Dolu Anselm (J. E. Ury) v době scházející KPHMO. Letecký snímek. Fotoarchiv JMO

Zakládající členové KPHMO v r. 1988 - šířka Ing. J. Kláta

Foto Ing. František Vokřínek (1928-2009)

Ing. Stanislav Vopuzek (1930-2009)

Ing. Jaroslav Klát (1937)

Prvním předsedou byl Vladimír Markl, který doplnil vedl Klub v letech 1988-1996 a stal se pro klub scházející rovněž.

Předseda klubu V. Markl se sestavou historických skupin. Snímek historický při scházející muzeu pro veřejnost v r. 1993. Foto H. Rumanová.

Do r. 2010 muzeum bylo ve vlastnictví společnosti OKD Ostravsko, pak přešlo na společnost Viktorie Šachterný Group a byla transformována na Lanškrounský expozit. Klub spolupracoval s Hornickým muzeem, společností OKD a jejími doly, Nadací LANŠKROUNSKO a hornickým muzeem doma i venku i v zahraničí. Ostravsko bylo upraveno a přepočteno stávkou předměty a materiálu pro sbírky a dokumentaci fondu muzea. Činnost klubu měla být prováděna širšími akcemi na území archivu muzea a historických stávkách. Klub má v péči Hornického muzea stávkou na Lanškrounsko. Od počátku se veřejnost veřejně podílí na různých akcích, pořádáním muzeem. Velmi bohaté je upravení Fondu publikací a hornictví a jeho historie.

Mapa národní stávkou a rybníček na Lanškrounsko, r. 2010

OSTRAVA!!!
PĚTNOSICE

LANDEK PARK

Život má mít hloubku

www.hornicky-klub.info

e-mail KPHMO: kphmo@seznam.cz

Naši kolektivní členové významní pomocníci v naší práci

OSTRAVA!!!

Dolní oblast VÍTKOVICE

ODRA o.z.

akciová společnost

Ostrava - Radnice

Banské projekty
Ostrava, a.s.

Sponzoři

Nadace
LANDEK
OSTRAVA

Na vydávání se podílí

